

Bruxelles, 24.7.2020.
SWD(2020) 143 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE
SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA

priložen dokumentu

Prijedlog
UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o izmjeni Uredbe (EU) 2016/1011 u pogledu izuzeća određenih referentnih vrijednosti
deviznog tečaja trećih zemalja i određivanja zamjenskih referentnih vrijednosti za
određene referentne vrijednosti koje se prestaju primjenjivati**

{COM(2020) 337 final} - {SEC(2020) 284 final} - {SWD(2020) 142 final}

Sažetak (najviše dvije stranice)
Procjena učinka na reformu Uredbe o referentnim vrijednostima (BMR)
A. Potreba za djelovanjem
O čemu je riječ? Zašto je to problem na razini EU-a?
Prvo, u procjeni učinka detaljno su obrađene posljedice činjenice da u BMR-u nisu utvrđene regulatorne ovlasti u svrhu neometanog prelaska s ključne referentne vrijednosti (u ovom slučaju londonske međubankovne ponudbene stope ili „LIBOR”, čiji se prestanak očekuje do kraja 2021.). Vrijednost postojećih ugovora koji će se na dan njegova prestanka pozivati na USD LIBOR procjenjuje se na 8 – 12 bilijuna USD u cijelom svijetu (većina ih je u bilancama banaka u svim državama članicama). Ne odredi li se zamjenska stopa, postoji visoki rizik od neizvršenja tih ugovora. Drugo, u procjeni učinka razmatraju se posljedice BMR-a za poslovne subjekte iz Unije koji promptne devizne tečajeve primjenjuju za vlastitu zaštitu od rizika promjene tečaja. S obzirom na to da se očekuje da brojni promptni devizni tečajevi neće ispuniti zahtjeve iz BMR-a za primjenu u Uniji, europske banke više neće europskim izvoznicima i ulagačima nuditi ugovore o zaštiti od rizika povezane s tim tečajevima.
Što bi trebalo postići?
Inicijativom se uvodi sljedeće: i. nove zakonske ovlasti u BMR kojima se regulatorima referentnih vrijednosti omogućuje da za ključnu referentnu vrijednost koja se postupno prestaje primjenjivati, kao što je LIBOR, propišu privremenu zamjensku stopu koja bi se primijenila u postojećim ugovorima; ii. ciljano izuzeće od primjene BMR-a za određene promptne devizne tečajeve.
Koja je dodana vrijednost djelovanja na razini EU-a (supsidijarnost)?
Banke u svim državama članicama u svojim bilancama imaju ugovore koji se pozivaju na ključne referentne vrijednosti. Za djelovanje na razini država članica nacionalni zakonodavci bi se trebali dogovoriti o jednoj jedinoj zamjenskoj stopi. Djelovanjem na nacionalnoj razini ne bi se u dovoljnoj mjeri mogla osigurati trajna primjena promptnih deviznih tečajeva jer su ti tečajevi već obuhvaćeni uredbom na razini Unije (BMR).
B. Rješenja
Koje su opcije za postizanje ciljeva? Postoji li najprihvatljivija opcija? Ako ne, zašto?
Za ključne referentne vrijednosti prednost se daje opciji kojom se administratora stope koja se prestaje primjenjivati obvezuje na objavu privremene zamjenske stope za sva pozivanja u ugovorima koji istječu nakon datuma prestanka. Druga bi opcija bila da se određivanje zamjenske stope prepusti tržištu i da se za takvu stopu propiše pojednostavnjeni postupak odobrenja. Treća bi opcija bila da se sve zamjenske stope određene u privatnom sektoru na određeno vrijeme izuzmu od zahtjeva iz BMR-a. Četvrta bi bila propisati trajnu zamjensku stopu koja bi se primjenjivala i u postojećim i u novim ugovorima. Da bi se omogućio nastavak primjene promptnih deviznih tečajeva prednost se daje opciji kojom se određene referentne vrijednosti za potrebe javne politike koje Komisija odredi izuzmu iz područja primjene BMR-a. Druga je opcija da se Komisiji dodijeli ovlast za određivanje „ključnih” stopa trećih zemalja (na koje bi se primjenjivala pravila iz BMR-a). Postoje još dvije opcije, jednom bi se odobrilo, a drugom izuzelo iz područja primjene BMR-a ugovore o izvedenicama koji se pozivaju na stope uvedene za zaštitu od valutnog rizika.

Koja su stajališta različitih dionika? Tko podržava koju opciju?
Europske banke izražavaju bojazan da bi ugovorne stranke prestale s plaćanjima, npr. za njihove kredite (mogućnost neizvršenja ugovora) ako se za kritičnu referentnu vrijednost koja se postupno prestaje primjenjivati ne odredi zamjenska stopa. U najgorem slučaju, banke se pribojavaju da će ugovorne stranke jednostavno raskinuti ugovore. Administratori referentnih vrijednosti nisu voljni na vlastitu inicijativu objaviti zamjensku stopu za kritičnu referentnu vrijednost koja se postupno prestaje primjenjivati. Izražavaju bojazan da bi bez regulatornog mandata prelazak na takvu zamjensku stopu mogao biti predmet sudskog spora. Europski korisnici tečajnih stopa podržali su izuzeće promptnih deviznih tečajeva iz područja primjene BMR-a. I oni podržavaju pristup određivanja stope.
C. Učinci opcije kojoj se daje prednost
Koje su koristi opcije kojoj se daje prednost (ako takve opcije nema, navesti koristi glavnih opcija)?
Opcija kojoj se daje prednost najbolje je rješenje jer omogućuje da se ugovori nastave izvršavati, da se izbjegne neizvršenje ugovora i njihov prijevremeni raskid. Privremena zamjenska stopa odmah bi zamijenila stopu LIBOR koja se prestaje primjenjivati i imala bi sasvim isto trgovačko ime. U svim drugim opcijama ne bi se automatski zamijenila sva ugovorena pozivanja na LIBOR. Opcija kojoj se daje prednost za promptne devizne tečajeve najbolje je rješenje i jer bi omogućila nastavak zaštite korporativnog sektora od izloženosti tečajnom riziku te učinkovitost i koherentnost regulatornog režima.
Koji su troškovi opcije kojoj se daje prednost (odnosno glavnih opcija ako se ne daje prednost jednoj opciji)?
Opcija kojoj se daje prednost za ključne referente vrijednosti troškovno je učinkovita jer bi nadležno tijelo zamjensku stopu propisalo upućivanjem na stopu koja bi se temeljila na nerizičnoj stopi koju objavi Središnja banka Sjedinjenih Američkih Država. Očekuje se da bi bila niska naknada za licenciju za takvu stopu koja bi se temeljila na formuli. I u slučaju promptnih deviznih tečajeva, odluka o općem izuzeću za stopu za potrebe javne politike ne podrazumijeva troškove za europske subjekte jer oni ne bi trebali podnijeti zahtjev za odobrenje niti tražiti <i>ad hoc</i> izuzeće.
Koji su učinci na MSP-ove i konkurentnost?
LIBOR je iznimno važan za financiranje malih i srednjih poduzeća. Nestanak LIBOR-a bez odgovarajuće zamjenske stope uzrokovao bi pravnu nesigurnost. Osim toga, mala i srednja poduzeća posluju u trećim zemljama i trebaju i dalje štititi svoje poslovanje s europskim partnerima. Ne poduzme li se ništa, to bi moglo biti pogubno za poslovanje malih i srednjih poduzeća, osobito u kontekstu krize uzrokovane bolešću COVID-19 zbog koje je i njihov opstanak doveden u pitanje.
Hoće li to bitno utjecati na nacionalne proračune i uprave?
Neće. Za nadzor zamjenskih stopa i stopa relevantnih za politike izvan Unije trebat će manje resursa.
Hoće li biti drugih bitnih učinaka?
Promjenama bi se odgovorilo i na mogući prestanak ključnih referentnih vrijednosti u budućnosti (npr. EURIBOR-a).
Proporcionalnost?

Namjeravana je intervencija nužni minimum kojim se osigurava stabilnost ugovora nakon prestanka primjene LIBOR-a i promptnih deviznih tečajeva. Sva druga rješenja bila bi složenija.

D. Daljnje mjere

Kad će se predložene mjere preispitati?

Zamjenska stopa bit će objavljena za razdoblje od pet godina. Nakon toga će regulator preispitati je li količina postojećih ugovora smanjena u mjeri koja omogućuje prestanak stope. Izuzeće za stopu za potrebe javne politike preispitat će se svakih pet godina, kako je propisano MBR-om. Procijenit će se jesu li ugovori o izvedenicama iz Unije primjereni instrumenti za zaštitu poduzetnika iz Unije od izloženosti tečajnom riziku.